

บทบาทของพนักงานอัยการในการคุ้มครองประพฤตินาชั้นก่อนฟ้อง

อรุณ ขาวแสง*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรภัทร์**

บทคัดย่อ

มาตรการคุ้มครองประพฤตินาชั้นก่อนฟ้องเป็นมาตรการหันเหคดีออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก (Diversion) มาตรการหนึ่ง โดยในประเทศไทยมาตรการดังกล่าวมีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งพนักงานอัยการมีบทบาทในการคุ้มครองประพฤตินาไม่มากนัก กล่าวคือ พนักงานอัยการมีอำนาจเพียงให้ความเห็นชอบกับแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 กับ อำนาจ ชะลอการฟ้องตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 เท่านั้น มิได้เข้ามามีบทบาทในการกำหนดเงื่อนไขหรือวิธีการคุ้มครองประพฤตินาในแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด หรือ แผนฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แต่อย่างใด กับทั้งมิได้มีการทำงานร่วมกับพนักงานคุ้มครองประพฤตินาในการดำเนินการคุ้มครองประพฤตินาให้เป็นไปตามแผนดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ดี บทบาทของพนักงานอัยการในการคุ้มครองประพฤตินาชั้นก่อนฟ้องก็ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. โดยกำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการสั่งให้พนักงานคุ้มครองประพฤตินาดำเนินการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิดเพื่อประกอบดุลพินิจในการที่ตนจะมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้องสำหรับคดีที่พนักงานอัยการจะชะลอการฟ้องได้ เมื่อมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้องแล้ว พนักงานอัยการอาจกำหนดให้ผู้ต้องหาอยู่ภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาการคุ้มครองประพฤตินาของพนักงานคุ้มครองประพฤตินาตามที่เห็นสมควร แต่เมื่อยังไม่มีประกาศใช้ร่างกฎหมายดังกล่าว พนักงานอัยการไทยจึงยังไม่มีอำนาจสั่งให้มีการสืบเสาะ หรือชะลอการฟ้องและให้ผู้กระทำความผิดเข้าสู่มาตรการคุ้มครองประพฤตินาได้ และเป็นที่น่าเห็นได้ว่า ในประเทศไทยพนักงานอัยการยังไม่มีบทบาทในการคุ้มครองประพฤตินาชั้นก่อนฟ้องเท่าใดนัก

ในต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศญี่ปุ่น (ในอดีต) พนักงานอัยการมีบทบาทในการคุ้มครองประพฤตินาชั้นก่อนฟ้องด้วย โดยมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจที่จะชะลอการฟ้องในคดีอาญาที่มีมูลว่าผู้ต้องหากระทำความผิด

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ ปรินซ์ ปณมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

และกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติผู้ต้องหาไว้ระยะเวลาหนึ่ง หากผู้ต้องหาปฏิบัติตามเงื่อนไขภายในระยะเวลาที่กำหนด คดีก็เป็นอันยุติ ผู้ต้องหาจะไม่ถูกดำเนินคดีในความผิดนั้นอีกต่อไป อันเป็นลักษณะของความเป็นกึ่งตุลาการ (Quasi-Judicial) ของพนักงานอัยการ ซึ่งการชะลอการฟ้องนี้ถือเป็นมาตรการที่ช่วยแก้ไขปัญหาล่าช้าในการดำเนินคดี ปริมาณคดีล้นศาล กับทั้งจำนวนผู้ต้องขังล้นเรือนจำที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่ในภาวะปัจจุบันได้

ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ควรที่จะให้อำนาจพนักงานอัยการในการชะลอการฟ้องและกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติผู้ต้องหาในชั้นก่อนฟ้อง โดยดำเนินการประกาศบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. กับทั้งพัฒนางานคุมประพฤติให้ครอบคลุมทั้งในชั้นก่อนฟ้องและหลังฟ้อง อันจะทำให้การคุมประพฤติในชั้นก่อนฟ้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น กับทั้งเป็นการให้พนักงานอัยการมีบทบาทในการคุมประพฤติในชั้นก่อนฟ้องมากขึ้น

1. บทนำ

เมื่อการดำเนินคดีอาญาตามกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักที่การดำเนินการโดยเจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ การพิจารณาคดีของศาล และกรมราชทัณฑ์ กำลังประสบกับปัญหาล่าช้าในการดำเนินคดี ปริมาณคดีมีมากจนล้นศาล กับทั้งจำนวนผู้ต้องขังล้นเรือนจำ จึงเกิดแนวคิดเกี่ยวกับการหันเหคดีออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก (Diversion) ซึ่งมีอยู่หลายมาตรการที่จะนำมาใช้ในการที่จะหันเหคดี หนึ่งในนั้น คือ มาตรการคุมประพฤติ โดยมาตรการคุมประพฤตินี้ในบางกรณีก็เป็นส่วนหนึ่งของการชะลอการฟ้องของพนักงานอัยการ

พนักงานอัยการถือเป็นบุคคลตามกระบวนการยุติธรรมผู้มีบทบาทสำคัญในชั้นก่อนฟ้อง กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีอำนาจในการพิจารณาสำนวนการสอบสวนที่ส่งมาจากพนักงานสอบสวน เพื่อที่จะออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีอาญา ซึ่งในส่วนของการชะลอการฟ้อง แม้ว่าจะเป็นการคดีอาญาที่มีมูลว่าผู้ต้องหากระทำผิดก็ตาม พนักงานอัยการ ก็มีอำนาจใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาได้ การสั่งไม่ฟ้องดังกล่าวพนักงานอัยการอาจกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติไว้ระยะเวลาหนึ่ง หากผู้ต้องหาปฏิบัติตาม พนักงานอัยการจะสั่งไม่ฟ้องคดีเด็ดขาด โดยที่บุคคลนั้นไม่ต้องถูกบันทึกประวัติอาชญากรรม

มาตรการคุมประพฤติ มีความสำคัญต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสมัยใหม่ ตามแนวคิดการบังคับโทษที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้กระทำผิดสามารถดำรงชีวิตในอนาคตโดยปราศจากการกระทำความผิดและรับผิดชอบต่อสังคม ไม่กระทำความผิดซ้ำ กล่าวคือ เป็นการเพิ่มพื้นที่การใช้มาตรการบังคับทางอาญาไปสู่พื้นที่ในสังคมปกติ (non-institutional treatment) เป็นการใช้มาตรการบังคับทางอาญากับผู้กระทำความผิดเหมือนผู้กระทำผิดไม่ได้ถูกมาตรการบังคับ แต่ผู้กระทำความผิดถูกควบคุมความประพฤติตามกฎหมาย เป็นการนำผู้กระทำความผิดมารับโทษในสังคมภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนคนนั้นให้พัฒนาไป

ในทางที่ดีขึ้น แทนการนำผู้กระทำความผิดเข้าสู่เรือนจำสำหรับผู้กระทำความผิดที่มีพฤติกรรม การกระทำความผิดและประวัติภูมิหลังที่เข้าเงื่อนไขทางกฎหมายที่ให้อำนาจสามารถใช้มาตรการคุม ประพฤติได้ ทั้งนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางลบของเรือนจำที่มีผลต่อผู้กระทำความผิด หลีกเลี่ยงการมีประวัติว่าเคยผ่านคุกตารางมาก่อน เป็นมลทินของชีวิต ลดผลกระทบทางลบจาก การใช้โทษจำคุก ลดการมีความสัมพันธ์กับอาชญากรในเรือนจำ ผู้กระทำความผิดยังสามารถใช้ ชีวิตกับครอบครัว ญาติมิตร และสามารถทำงานได้อย่างปกติได้ ไม่สูญเสียความสัมพันธ์ใน ครอบครัวและสังคมไป ซึ่งแตกต่างจากการเอาตัวผู้กระทำความผิดแยกตัวออกจากครอบครัวและ สังคมตามมาตรการจำคุก นอกจากนั้น ยังลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพอื่น ๆ ของบุคคลที่ต้อง สูญเสียไปหรือลดลงอันเป็นผลจากการใช้โทษจำคุก

โดยที่มาตรการคุมประพฤติสามารถนำมาใช้ในแต่ละช่วงในกระบวนการยุติธรรมทาง อาญา ไม่ว่าจะเป็นในชั้นก่อนฟ้องร้องดำเนินคดี ในชั้นระหว่างการพิจารณาคดีหรือมีคำพิพากษา คดีแล้ว และในชั้นบังคับโทษจำคุก สำหรับการนำระบบคุมประพฤติมาใช้ในชั้นก่อนฟ้องร้อง ดำเนินคดี (Pre-trial Probation) ถือเป็นวิธีการหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อกระบวนการยุติธรรมทาง อาญาในปัจจุบันที่กำลังเผชิญปัญหาดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากระบบคุมประพฤติในชั้นก่อน ฟ้องร้องดำเนินคดีเป็นการหันเหคดีออกจากศาล และยังมีผลลดจำนวนผู้กระทำความผิดซ้ำ ทำให้ สังคมปลอดภัยจากอาชญากรรมอันเป็นเป้าหมายสำคัญของความยุติธรรมในสังคม ดังนั้น จึงควรที่ จะศึกษาถึงมาตรการคุมประพฤติในชั้นก่อนฟ้องและบทบาทของพนักงานอัยการไทยในการคุม ประพฤติในชั้นก่อนฟ้อง

2. บทบาทของพนักงานอัยการในการคุมประพฤติในชั้นก่อนฟ้องในต่างประเทศ

2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา การฟ้องคดีอาญาในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอำนาจของ พนักงานอัยการเท่านั้น ซึ่งโดยหลักแล้วจะดำเนินคดีโดยใช้หลักการสั่งคดีอาญาตามกฎหมาย (Legality Principle) ที่พนักงานอัยการจะต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลเสมอในทุกกรณีที่หากมีพยาน หลักฐานแสดงว่าได้มีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น แล้วพนักงานอัยการเห็นว่ามีเหตุควรเชื่อว่า ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติพนักงานอัยการมีดุลพินิจในการฟ้องคดี โดย สามารถสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาที่มีมูลว่าผู้ต้องหากระทำความผิดได้ ดังนั้น การสั่งคดีคดีอาญาของ พนักงานอัยการสหรัฐอเมริกา จึงวิวัฒนาการมาเป็นการฟ้องคดีอาญาตามดุลพินิจ (Opportunity principles) ทั้งที่ไม่มีตัวบทกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ใดให้อำนาจไว้ โดยเฉพาะในการสั่งชะลอ การฟ้อง หากพนักงานอัยการเห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่ควรเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและถูกนำตัวไป รับโทษยังเรือนจำ แต่สมควรได้รับการฟื้นฟูแก้ไขพฤติกรรมเสีย ก็สามารถสั่งชะลอการฟ้องไว้ก่อน แล้วให้ผู้กระทำความผิดปฏิบัติตนภายใต้เงื่อนไขการคุมประพฤติภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อครบ กำหนดระยะเวลาคุมประพฤติแล้วผลของการคุมประพฤติเป็นที่พอใจคำฟ้องนั้นจะถูกถอน ออกมา

การชะลอการฟ้องจะดำเนินการร่วมกับหน่วยงานสืบเสาะหรือหน่วยงานคุมประพฤติ โดยเริ่มต้นจากพนักงานอัยการใช้ดุลพินิจในการจำแนกผู้ต้องหาว่าต้องหากคนใดสมควรที่จะได้รับการบำบัดฟื้นฟูมากกว่าที่จะต้องดำเนินคดีตามปกติ เมื่อจำแนกผู้ต้องหาได้แล้วก็จะมีการสืบเสาะโดยเป็นหน้าที่ของพนักงานสืบเสาะหรือพนักงานคุมประพฤติในการดำเนินการสืบเสาะข้อเท็จจริงและข้อมูลต่าง ๆ แล้วจัดทำรายงานเสนอแนะถึงความเหมาะสมที่จะใช้มาตรการชะลอการฟ้องแก่ผู้ต้องหาคนนั้นหรือไม่ไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาตัดสินใจ เมื่อพนักงานอัยการเห็นสมควรให้มีการชะลอการฟ้องแล้วก็จะมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงการชะลอการฟ้องระหว่างผู้กระทำความผิด ทนายความ พนักงานอัยการและหัวหน้าพนักงานสืบเสาะหรือหัวหน้าพนักงานคุมประพฤติ และระบุระยะเวลาและเงื่อนไขของการคุมประพฤติไว้ ซึ่งในส่วนของเงื่อนไขและวิธีการคุมประพฤตินี้ จะกำหนดโดยสอดคล้องกับความจำเป็นของผู้ต้องหาที่ได้รับการชะลอการฟ้องในแต่ละราย ซึ่งอาจรวมถึงการศึกษา การจัดหางาน การฝึกงาน การให้คำปรึกษา การดูแลสุขภาพจิต เป็นต้น ในบางกรณีอาจมีการจัดให้ผู้ต้องหาย่อยค่าค่าทดแทนแก่ผู้เสียหายหรือการทำงานบริการสังคมด้วย หากผลการปฏิบัติเป็นที่พอใจว่าผู้ต้องหาปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วน พนักงานอัยการก็จะมีคำสั่งไม่ฟ้องและยุติคดี

สำหรับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บัญญัติถึงการคุมประพฤติในชั้นก่อนฟ้องไว้อย่างชัดเจนนั้น ปรากฏอยู่ในกฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ (Commonwealth of Massachusetts) ตามประมวลกฎหมายทั่วไป บทที่ 276 มาตรา 87 (Massachusetts General Laws Chapter 276, section 87) ซึ่งวางหลักว่า “ศาลชั้นต้น ศาลแขวง และศาลเยาวชน อาจกำหนดให้ผู้ต้องหาเข้าสู่การคุมประพฤติในความดูแลของพนักงานคุมประพฤติก่อนการฟ้องข้อหาได้ ภายในระยะเวลา และภายใต้เงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควร โดยได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา ก่อนการพิจารณาของศาลและก่อนการรับสารภาพ เมื่อบุคคลนั้นได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดจนระยะเวลาการคุมประพฤติสิ้นสุดลง คดีเป็นอันยุติ” แม้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวจะมีได้กล่าวถึงพนักงานอัยการโดยตรง แต่ศาลก็ไม่สามารถนำบุคคลใดเข้าสู่กระบวนการคุมประพฤติก่อนฟ้องได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากมลรัฐ ซึ่งกระทำการแทนโดยอัยการจังหวัด (District attorney) ดังที่ศาลยุติธรรมสูงสุดของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ได้วางหลักไว้ในคดี Commonwealth v. Cheney ว่า “ผู้พิพากษาไม่สามารถนำผู้ต้องหาเข้าสู่กระบวนการคุมประพฤติได้หากมลรัฐ (ซึ่งกระทำการแทนโดยพนักงานอัยการ) คัดค้านได้” ดังนั้น หากมลรัฐคัดค้านแล้ว ศาลย่อมไม่สามารถนำผู้ต้องหาเข้าสู่กระบวนการคุมประพฤติได้ พนักงานอัยการจึงมีหน้าที่สำคัญในการพิจารณาและตัดสินใจว่าจะอนุญาตหรือเห็นชอบให้มีการคุมประพฤติก่อนฟ้องหรือไม่

2.2 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี การดำเนินคดีอาญาในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีใช้หลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ (Public Prosecution) และพนักงานอัยการเท่านั้นที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีอาญา โดยใช้หลักการบังคับคดีตามกฎหมาย (Legality Principle) ที่กำหนดให้พนักงานอัยการต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลเสมอในทุกกรณี หากผลการสอบสวนคดีอาญา

ปรากฏว่ามีเหตุควรเชื่อว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดกฎหมาย และเมื่อยื่นฟ้องแล้วจะยุติคดีโดยการถอนฟ้องไม่ได้ แต่ก็มีข้อยกเว้นให้พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องในคดีอาญาที่มีมูลว่าผู้ต้องหากระทำความผิดได้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การสั่งไม่ฟ้องโดยไม่มีเงื่อนไข กับ การสั่งไม่ฟ้องโดยมีเงื่อนไข ซึ่งผู้เขียนขอกล่าวเฉพาะการสั่งไม่ฟ้องโดยมีเงื่อนไข เนื่องจากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องการคุ้มครองพยานในชั้นก่อนฟ้อง

การสั่งไม่ฟ้องโดยมีเงื่อนไขของพนักงานอัยการสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี หรือที่เรียกว่าการชะลอการฟ้องนั้น มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน (StPO) มาตรา 153 เอ โดยให้อำนาจพนักงานอัยการในการที่จะชะลอการฟ้องในคดีอาญาทั่วไปที่มีโทษเบาหรือโทษปานกลาง คือ ความผิดลหุโทษ หรือความผิดอาญาเล็กน้อย และสามารถที่จะกำหนดเงื่อนไขคุ้มครองพยานให้ผู้ต้องหาปฏิบัติภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุ้มครองพยานแล้วพนักงานอัยการจะต้องออกคำสั่งไม่ดำเนินคดีอาญาโดยเด็ดขาด คดีก็จะป็นอันยุติ ในชั้นพนักงานอัยการ โดยในการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการ พนักงานอัยการสามารถสั่งให้นักสังคมสงเคราะห์ที่เรียกกันว่า “ผู้ช่วยศาล” (court assistants) ทำรายงานสืบเสาะเสนอต่อพนักงานอัยการหรือศาล ซึ่งอาจเป็นรายงานเพื่อประกอบการพิจารณาหาทางเลือกที่จะให้ผู้ต้องหาไม่ต้องถูกกักตัวก่อนการพิจารณา นอกจากนี้ พนักงานอัยการหรือศาลอาจเรียกให้ผู้ช่วยศาลทำรายงานสืบเสาะเกี่ยวกับผู้เสียหายด้วย โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องการพิจารณาผลกระทบของการกระทำความผิดทางอาญาที่เกิดขึ้นแก่ผู้เสียหาย

2.3 ประเทศญี่ปุ่น ประเทศญี่ปุ่นก็เป็นประเทศที่ใช้หลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ (Public Prosecution) แต่ใช้หลักการสั่งคดีตามดุลพินิจ (Opportunity Principles) โดยในการสั่งฟ้องคดีอาญาจะเป็นอำนาจของพนักงานอัยการเท่านั้น ไม่ใช่ของผู้เสียหาย และพนักงานอัยการสามารถใช้ดุลพินิจที่จะสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาได้ แม้จะปรากฏว่าคดีนั้นมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะฟ้องผู้ต้องหาก็ตาม ซึ่งในอดีตการสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาดังกล่าวของพนักงานอัยการญี่ปุ่นจะเป็นการสั่งไม่ฟ้องโดยมีเงื่อนไข หรือการชะลอการฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ค.ศ.1948 มาตรา 248 ซึ่งบัญญัติว่า “พนักงานอัยการไม่จำเป็นต้องฟ้องคดีอาญาเสมอไป หากเห็นว่าไม่จำเป็น เมื่อได้คำนึงถึงบุคลิก ลักษณะ อายุ สภาพแวดล้อมของผู้กระทำความผิด สภาพของความผิด ความหนักเบาและพฤติการณ์ของความผิด รวมถึงสภาพการณ์ภายหลังการกระทำความผิดแล้ว พนักงานอัยการอาจสั่งไม่ฟ้องได้”

การคุ้มครองพยานในชั้นก่อนฟ้องของประเทศญี่ปุ่นจะเป็นลักษณะของการแก้ไขฟื้นฟูพยานนิสัยของผู้กระทำความผิด โดยจะเริ่มจากการที่พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจในการสั่งชะลอการฟ้องและกำหนดระยะเวลาคุ้มครองพยานผู้ต้องหาไว้ จากนั้นจึงเรียกผู้ต้องหาทำหนังสือยินยอมว่าจะประพฤติตนเป็นคนดีและปฏิบัติตามกฎหมาย หรือทำหนังสือสำนักคดีอย่างเป็นทางการ และอาจจะเรียกครอบครัวผู้ต้องหามาให้คำแนะนำในการที่จะช่วยป้องกันมิให้ผู้ต้องหากระทำความผิดซ้ำอีก โดยเฉพาะในกรณีของความผิดอุกฉกรรจ์ หรือกรณีที่ต้องหาประวัติ

อาชญากรรม นอกจากนี้ พนักงานอัยการอาจส่งตัวผู้ต้องหาไปไว้ในความดูแลของครอบครัว ผู้อนุบาล ญาติหรือนายจ้าง ซึ่งผู้รับตัวผู้ต้องหาเอาไว้ก็ต้องทำสัญญาว่าจะดูแลผู้ต้องหา อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีผู้ดูแล และไม่มีเงินที่จะกลับบ้านหรือไม่มีบ้าน ก็จะมีการช่วยเหลือผู้ต้องหาเหล่านี้โดยเป็นหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยให้กลับภูมิลำเนาช่วยเหลือทางการเงินหรือวัตถุสิ่งของ ให้พักอาศัยในสถานบำบัดฟื้นฟู ช่วยหางานให้ทำ เป็นต้น อันเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่ถูกปล่อยตัว (Law for Aftercare of Discharged Offenders 1949)

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน การสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการจะไม่เป็นการสั่งไม่ฟ้อง โดยมีเงื่อนไขหรือการชะลอการฟ้อง หากแต่เป็นการสั่งไม่ฟ้องโดยไม่มีเงื่อนไข เนื่องจากการฟ้องและการชะลอการฟ้องแล้วฟ้องคดีนั้นใหม่ ซึ่งทำให้สถานะของผู้ต้องหาที่ได้รับการชะลอการฟ้องไม่มั่นคง เนื่องจากภายหลังการชะลอการฟ้องโอกาสที่ผู้ต้องหาจะถูกฟ้องใหม่ยังคงมี อันเป็นการได้รับอันตรายสองครั้งจากการกระทำความผิดเดียว ในปัจจุบันการชะลอการฟ้องของประเทศญี่ปุ่นจึงมีลักษณะเป็นการไม่ฟ้องแล้วปล่อยตัวไปโดยที่ไม่มีการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาปฏิบัติ

3. บทบาทของพนักงานอัยการในการคุมประพฤติในชั้นก่อนฟ้องในประเทศไทย

ประเทศไทยมีการดำเนินคดีอาญาโดยใช้หลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ (Public Prosecution) โดยพนักงานอัยการเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการฟ้องคดี ซึ่งใช้หลักการสั่งคดีตามดุลพินิจ (Opportunity Principles) โดยพนักงานอัยการไทยมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 มาตรา 21 วรรคหนึ่ง ซึ่งหากคดีใด ที่พนักงานอัยการพิจารณาพยานหลักฐานจากการสอบสวนแล้ว มีเหตุผลเชื่อว่าผู้ต้องหากระทำความผิด แต่เมื่อคำนึงถึงผลได้เสียที่สังคมจะได้รับจากการฟ้องคดีและผลร้ายที่จะเกิดแก่ผู้ต้องหาจากการฟ้องคดีแล้ว ปรากฏว่าไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำผิด รวมทั้งเหตุผลอื่นๆ ไม่ว่าจะเพราะการฟ้องคดีอาญาดังกล่าวจะไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ พนักงานอัยการก็อาจใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาได้ แต่ไม่อาจที่จะดำเนินการอย่างอื่นแก่ตัวผู้ต้องหาหรือนำมาตรการเสริมก่อนการสั่งไม่ฟ้องมาใช้ได้ ดังนั้น พนักงานอัยการไทยจึงไม่มีอำนาจที่จะสั่งชะลอการฟ้องผู้ต้องหาไว้ก่อนและจัดให้มีการคุมประพฤติผู้ต้องหาเหมือนอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี หรือประเทศญี่ปุ่นในอดีต

ในส่วนบทบาทของพนักงานอัยการในการคุมประพฤติในชั้นก่อนฟ้องของประเทศไทย นั้น ประเทศไทยมีการนำมาตรการคุมประพฤติมาใช้ในชั้นก่อนฟ้อง ปรากฏตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

กับ พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 แต่มิใช่เป็นกรณีของการคุ้มครองประพฤติกายหลังจากที่พนักงานอัยการสั่งให้ชะลอการฟ้อง หากแต่เป็นการคุ้มครองประพฤติกายตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด หรือ แผนฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้วแต่กรณี ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว เห็นได้ว่า พนักงานอัยการไทยยังไม่มีบทบาทในเรื่องดังกล่าวมากนัก กล่าวคือ พนักงานอัยการมีอำนาจเพียงให้ความเห็นชอบกับแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูที่เสนอโดยผู้อำนวยการสถานพินิจตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 หรือ ออกคำสั่งชะลอการฟ้องผู้ต้องหาไว้เพื่อรอผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจากคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 เท่านั้น มิได้มีบทบาทในการกำหนดเงื่อนไขคุ้มครองประพฤติกายผู้กระทำความผิด ซึ่งจะเป็นอำนาจของผู้อำนวยการสถานพินิจ กับ คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด นอกจากนี้ พนักงานอัยการก็มิได้มีการทำงานร่วมกันกับพนักงานคุมประพฤติแต่อย่างใด

กรณีมีเพียงร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. เท่านั้น ที่กำหนดถึงบทบาทของพนักงานอัยการในการคุ้มครองประพฤติกายในชั้นก่อนฟ้องไว้ชัดเจน โดยให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการสั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิดเพื่อประกอบดุลพินิจในการที่ตนจะมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้องสำหรับคดีที่พนักงานอัยการจะชะลอการฟ้องได้ โดยเมื่อมีคำสั่งให้ชะลอการฟ้องแล้ว พนักงานอัยการอาจกำหนดให้ผู้ต้องหาอยู่ภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาการคุ้มครองประพฤติกายของพนักงานคุมประพฤติตามที่เห็นสมควร อย่างไรก็ดี เมื่อร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. ยังเป็นเพียงร่างกฎหมาย และอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป พนักงานอัยการไทยในปัจจุบันจึงยังไม่มีอำนาจสั่งให้พนักงานคุมประพฤติทำการสืบเสาะ หรือชะลอการฟ้องและให้ผู้กระทำความผิดเข้าสู่มาตรการคุ้มครองประพฤติกายได้ ซึ่งหากประเทศไทยมีการนำมาตรการชะลอการฟ้องมาใช้และให้อำนาจพนักงานอัยการในการให้ผู้กระทำความผิดเข้าสู่มาตรการคุ้มครองประพฤติกาย ก็จะเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีลดปริมาณคดีและลดจำนวนผู้ต้องขังที่ล้นเรือนจำ อันเป็นปัญหาที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในภาวะปัจจุบันได้

4. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การที่พนักงานอัยการไทยยังไม่มีบทบาทในการคุ้มครองประพฤติกายในชั้นก่อนฟ้องมากนัก ยังคงมีอำนาจเพียงสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีอาญา ไม่มีอำนาจที่จะชะลอการฟ้องและกำหนดมาตรการคุ้มครองประพฤติกายให้ผู้ต้องหาปฏิบัติได้ ทั้งที่พนักงานอัยการมีลักษณะเป็นกึ่งตุลาการ (Quasi-Judicial) กรณีจึงยังไม่เป็นการช่วยแก้ไขแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายในการ

ดำเนินคดี ปริมาณคดีล้นศาล กับทั้งจำนวนผู้ต้องขังล้นเรือนจำได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนขอเสนอแนะแนวทางในการจัดการกับปัญหาดังกล่าว ดังนี้

4.1 ควรดำเนินการเร่งรัดให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. ซึ่งเป็นร่างกฎหมายที่กำหนดในเรื่องของการชะลอการฟ้องและมาตรการคุมประพฤติในชั้นก่อนฟ้องเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อบังคับใช้เป็นกฎหมาย อันจะทำให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการที่จะสั่งให้ชะลอการฟ้องในคดีบางประเภท และสั่งให้นำมาตรการคุมประพฤติมาใช้กับผู้กระทำความผิดในชั้นก่อนฟ้องได้

4.2 ควรกำหนดเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. ให้องค์กรอื่น เช่น องค์กรศาล หรือ คณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบ เข้ามาตรวจสอบการใช้ดุลพินิจในการชะลอการฟ้องของพนักงานอัยการ

4.3 ควรที่จะมีการเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงาน คุมประพฤติไว้ในร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. ด้วย เพื่อให้การดำเนินการคุมประพฤติเชื่อมโยงหรือสอดคล้องกับการชะลอการฟ้องของพนักงานอัยการ กับทั้งให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวครบถ้วนบริบูรณ์

4.4 ควรพัฒนางานคุมประพฤติของไทยให้ครอบคลุมทั้งในชั้นก่อนฟ้อง และชั้นหลังฟ้อง เนื่องจากประเทศไทยมีหน่วยงานด้านคุมประพฤติ คือ กรมคุมประพฤติ และมีพนักงานคุมประพฤติที่อาสาสมัครคุมประพฤติเป็นบุคลากรที่ดำเนินการในงานดังกล่าว แต่โดยหลักก็เป็นงานคุมประพฤติชั้นหลังฟ้องคดีเท่านั้น ทั้งตาม พ.ร.บ. วิธีดำเนินการคุมประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 หรือ ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ. 2528 ก็มีได้กำหนดถึงอำนาจหน้าที่ในการคุมประพฤติในชั้นก่อนฟ้องไว้แต่อย่างใด

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2546). คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พลสยาม.

กรรณิการ์ แสงทอง. มาตรการลงโทษระดับกลาง : อีกทางเลือกของการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด. กรุงเทพฯ : กรมคุมประพฤติ.

โกนเมน ภัทรภิมย์. (2536). “อัยการฝรั่งเศส” ชีวิตและผลงานโกนเมน ภัทรภิมย์. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์.

- กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม. (2540). *คู่มือตุลาการเกี่ยวกับการคุมประพฤติ*.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย.
- คณิต ฒ นคร. (2549). *กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ วิทยุชน.
- คณิต ฒ นคร. (2540). *รวมบทความด้านวิชาการของศาสตราจารย์ ดร. คณิต ฒ นคร
อัยการสูงสุด*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ พิมพ์อักษร.
- จรัล บุรณพันธ์ศรี. *การคุมประพฤติกับความมั่นคงของชาติ*. กรุงเทพฯ : กรมคุมประพฤติ.
- ธานี วรรักษ์. (2557). *หลักกฎหมายมาตรการบังคับทางอาญา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
วิทยุชน.
- พยนต์ สินธุนาวา. *บทบาทและหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติด้านการสืบเสาะและพินิจ*.
เอกสารวิจัยในการขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการ
สืบเสาะและพินิจ กรุงเทพฯ: กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม.
- หลวงอรรถไควล์วที และพลโทสุข เปรุนาวิน. (2510). *ระบบอัยการและศาลทหาร*. กรุงเทพฯ:
สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- นที จิตสว่าง. (2529). *“ความสัมพันธ์เกี่ยวกับความหมายของการคุมประพฤติ” หนังสือ
ที่ระลึกและสุจิตร์รายการกุศล มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด*.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานควบคุมประพฤติกลาง สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ
กระทรวงยุติธรรม.
- นที จิตสว่าง. (2541). *หลักทฤษฎีวิทยา: หลักการวิเคราะห์ระบบงานราชทัณฑ์*.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์.
- ปิยธิดา เจริญธรรษา. (2540). *“บทบาทอัยการและการใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้องคดีของอัยการ
เยอรมัน” เอกสารวิชาการเรื่องการตรวจสอบคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ*. กรุงเทพฯ:
สถาบันกฎหมายอาญา.
- ชัยเกษม นิตศิริ. (2554). *ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค 2 สอบสวน*.
กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์ สำนักงานศาลยุติธรรม. (2555). *บทสรุปสำหรับผู้บริหาร โครงการ
ศึกษาวิจัยเรื่อง การจำแนก แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และติดตามเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่
กระบวนการยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม*. กรุงเทพฯ : สำนักงานศาล
ยุติธรรม.
- สุรียา ปานแป้น, อนุวัฒน์ บุญนันท์. (2557). *หลักกฎหมายว่าด้วยองค์กรอัยการและพนักงาน
อัยการ* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิทยุชน.
- สุจินต์ ทิมสุวรรณ. 2525. *กรมอัยการกับการดำเนินคดีให้แก่รัฐ*. กรุงเทพฯ : กรมอัยการ.
- สำนักงานอัยการสูงสุด. (2536). *100 ปี อัยการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานอัยการสูงสุด.

- สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สำนักงานอัยการสูงสุด. (2555).
แนวทางการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ พ.ศ.
2555. กรุงเทพฯ : สำนักงานอัยการสูงสุด.
- สำนักกิจการอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุด. 2552. คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสำนวนคดี
ที่สำนักงานกิจการอัยการสูงสุดได้รับมอบหมาย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดบางกอก
บล็อค.
- สำนักกระบวนข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม. (2550). การไกล่เกลี่ยฟื้นสัมพันธไมตรีในคดีอาญา
กรุงเทพมหานคร : บริษัท ธนาเพรส จำกัด.
- สิงห์ชัย สุพรรณพงษ์. (2555) มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติ
ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553
มาตรา 86. กรุงเทพมหานคร
- วิทยาลัยข้าราชการศาลยุติธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
สำนักงานศาลยุติธรรม. (2555). มาตรการลงโทษทางอาญา : ศีษษากรณีความผิด
ฐานพรากผู้เยาว์และความผิดเกี่ยวกับเพศที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : สำนักงานศาล
ยุติธรรม.
- อุทิศ วีรวัฒน์. (2526). ระบบอัยการสากล. กรุงเทพฯ: กองทุนสวัสดิการ ศูนย์บริการเอกสาร
และวิชาการ กรมอัยการ.
- อุทัย อาทิวา. (2554). คู่มือกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1 ความรู้เบื้องต้น
เกี่ยวกับระบบกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรุงเทพฯ.
- อุดม รัฐอัมฤต (2548) บทบาทของอัยการในมุมมองของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์
ทุนสนับสนุนการวิจัยของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Richard Pearshouse. (2009). การบังคับบำบัดในประเทศไทย ข้อสังเกตต่อพระราชบัญญัติ
ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545. Canadian HIV/AIDS Legal Network.

บทความ

- กมล พัชรวนิช. (2521, ธันวาคม). “ระบบอัยการของสหรัฐอเมริกา” วารสารอัยการ. หน้า 16.
- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. (2549, ธันวาคม) “อัยการกับกระบวนการยุติธรรม” บทบัณฑิตย์
หน้า 146-147.
- กุลพล พลวัน. (2529, พฤษภาคม) “ระบบการดำเนินคดีอาญาโดยอัยการในประเทศไทย”
วารสารอัยการ หน้า 97.
- กุลพล พลวัน. (2528, มกราคม) “บทบาทของพนักงานในการดำเนินคดีอาญา”
วารสารอัยการ หน้า 29-30.

- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2521, มีนาคม). ดุลพินิจในการไม่ฟ้องคดีอาญาที่มีมูลของอัยการในสหรัฐอเมริกา.” วารสารนิติศาสตร์ หน้า 156-158.
- โกเมน ภัทรภิรมย์. (2512). “งานอัยการในกระบวนการยุติธรรม” อัยการนิเทศ หน้า 486.
- คณิต ฅ นคร. (2525, กันยายน) “ปัญหาในการใช้ดุลพินิจของอัยการ” วารสารอัยการ หน้า 36.
- คณิต ฅ นคร. (2544, มกราคม-มิถุนายน) “บทบาทของศาลในคดีอาญา” วารสารกฎหมายธุรกิจบัณฑิตย์ หน้า 53.
- คณิต ฅ นคร. (2521, กันยายน) “ปัญหาในการใช้ดุลพินิจของอัยการ” วารสารอัยการ หน้า 38.
- คณิต ฅ นคร. (2544) “บทบาทของศาลในคดีอาญา” วารสารกฎหมายธุรกิจบัณฑิตย์ หน้า 51.
- คณิต ฅ นคร. (2523, ธันวาคม). “ความสัมพันธ์ระหว่างอัยการกับตำรวจในเยอรมัน” วารสารอัยการ, หน้า 49.
- คณะอนุกรรมการศึกษาผลกระทบกฎหมายเกี่ยวกับการใช้มาตรการชะลอการฟ้องและมาตรการต่อรองคำรับสารภาพ. (2554, พฤษภาคม-สิงหาคม) รายงานการศึกษาผลกระทบกฎหมายเกี่ยวกับการใช้มาตรการชะลอการฟ้องและมาตรการต่อรองคำรับสารภาพ. ดุลพาท หน้า 19.
- รุ่งแสง กฤตยพงษ์. (2534, สิงหาคม) “ระบบอัยการในประเทศสหรัฐอเมริกา” วารสารอัยการ. หน้า 32.
- ธนะชัย ผดุงธิตติ. (2550, เมษายน-พฤษภาคม) “พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว กฎหมาย วิ.เด็ก 2553 แนวคิดเดิม vs หลักการใหม่ ข้อพิจารณาเกี่ยวกับเขตอำนาจศาล และเขตสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน,” วารสารยุติธรรมปริทัศน์. หน้า 81.
- ประพันธ์ นัยโกวิท. (ธันวาคม 2539) “การอำนวยความยุติธรรมในคดีอาญาโดยพนักงานอัยการ” บทบัณฑิตย์. หน้า 61-64.
- ประพันธ์ นัยโกวิท และศิริศักดิ์ ตริยะพรรณ. (2534). “ชะลอการฟ้อง – มิติใหม่แห่งการคุ้มครองสังคมในสหรัฐอเมริกา” วารสารอัยการ. หน้า 42-45.
- สธีระ ทองถ้วน. (กุมภาพันธ์-มีนาคม 2555). “มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาแห่ง พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 คุ้มครองหรือจำกัดสิทธิตามหลักความเสมอภาค” วารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์. หน้า 4.
- หยุด แสงอุทัย. (2483). “บันทึกหมู่เรื่องคำพิพากษาหมู่เกี่ยวกับฟ้องเคลือบคลุม” บทบัณฑิตย์ หน้า 399.

ณรงค์ วิทยไพศาล. (2535) “บทบาทของพนักงานอัยการกับการคุ้มครองผลประโยชน์มหาชน
ในระบบซีวิลลอว์และคอมมอนลอว์” วารสารอัยการ หน้า 43-45.
อมร อินทรกำแหง. (2511). “ชื่อแปงของกฎหมาย” บทบัญญัติ หน้า 357.
อุททิศ แสนโกศิก. (2511). “อำนาจสั่งคดีของพนักงานอัยการ” อัยการนิเทศ หน้า 19-20.
อาจารย์ มีสิทธิ์. (2554, มิถุนายน). “สาระสำคัญของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว
และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ,” วารสารนิติศาสตร์ น. 362.
อภิรดี โพธิ์พร้อม, (2554, ตุลาคม-พฤศจิกายน) “การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็ก
และเยาวชนหนทางสู่ความเป็นธรรมทางสังคมอย่างยั่งยืน (ตอน 2) ,” วารสารยุติธรรม
ปริทัศน์. หน้า 11-12.

วิทยานิพนธ์

กัญญาพัชร จงปัญญาประพันธ์. (2549). การนำระบบคุมประพฤติมาใช้ในชั้นก่อนฟ้อง.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
กัลยารัตน์ เอี่ยมอาจหาญ. (2551). การถอนฟ้องคดีอาญา : ศึกษากรณีพนักงานอัยการ
เป็นโจทก์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี สาขาวิชานิติศาสตร์.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ศตเนติ เนติภัทรชูโชติ. (2552). มาตรฐานการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการเกี่ยวกับการ
การสั่งคดีอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี สาขาวิชานิติศาสตร์.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
จิตรลดา จุงวงศ์. (2541). แนวทางในการตรวจสอบความคุ้มครองการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ
ในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี สาขาวิชา
นิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ภูมิชาย ธานัธยพงศ์. (2551). มาตรการตรวจสอบการสั่งชะลอการฟ้อง. วิทยานิพนธ์นิติ
ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
ภัทรชวรรณ ชะนะมา. (2554). การไต่สวนข้อเท็จจริงในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมือง : บทบาทของพนักงานอัยการในการร่วมไต่สวน วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหา
บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
สุธาสินี สันหรีดี. 2551. การตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในร่างพระราช
บัญญัติชะลอการฟ้อง วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
มานะ วัฒนะสิริ. (2549). มาตรการแทนการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ตาม
ประมวลกฎหมายอาญาที่เป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารคดี สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- Smith A.B. and H. Pollack. (1972). Crimes and Justice in a Mass Society.
- George F. Cole, Christopher E. Smith. (2001). The American system of Criminal.
- K.B. Smith. (1983). Criminal Practice and Procedure, 30 Mass. Practice Series § 1202.
- Michael Reilly, (1982). 'Chapter 3: Criminal Law and Procedure', 29 Ann. Surv. Mass. L. 43 § 3.10.
- National District Attorneys Association, National Prosecution Standards (3rd ed, 2009), Part IV Pre-Trial Considerations.
- Robert W. Balch, (1974). 'Deferred Prosecution: The Juvenilization of the Criminal Justice System', 38 Fed. Probation 46.
- Karl-Heinz Kunet. (1987). The Prosecutor System in the Federal Republic of Germany
- Delma karlen. (1967). Anglo-American Criminal Justice.
- Patrick Devlin. (1960). The criminal prosecution in England.
- John A. Andrew. (1982). "Human Right in Criminal Procedure" A comparative study.
- Carvell. (1970). "I.N. Criminal law and Procedure."

ARTICLES

- Law Office Of Micheal J. Bace, (2009). 'Pre-trial Probation Explained', Volume 3, No.11.
- Court Education Division Federal Judicial Center, (June 1995). Effective Practices: Pretrial Services Communications.